

بررسی و شناخت آرایه های معماری اسلامی و تاثیر بر تزئینات معماری

معصومه قیمتی^{1*}، رضا فرمهینی فراهانی²

1- دانشجوی دکتری دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین الملل تهران جنوب، Masoumeh.Gheimati@gmail.com

2- عضو هیات علمی و استادیار گروه معماری دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام (ره) شهرری

rr-_farahani@yahoo.com

چکیده

هدف از این پژوهش بیان فلسفه آرایه های معماری اسلامی است. از ابتدای سکونت انسان تا امروز تزئینات معماری با انگیزه ها اهداف و رویکردهای مختلف در فضاهای انسان ساخت حضور دارند و از نظر جایگاه و کاربرد در فرهنگ ایرانی اسلامی بسیار وسیع و قابل توجه می باشند، در این راستا مقاله حاضر سعی دارد عوامل مهم در شکل گیری آرایه های معماری اسلامی به عنوان یکی از رویکردهای معماری اسلامی و عوامل اصلی در ساخت این بناهای معماری از جمله فلسفه تزئینات در معماری اسلامی را بیان نماید. در انجام این تحقیق از روش کتابخانه ای و برای بررسی نمونه های مورد مطالعه از روش جستجو در اینترنت و برخی متون مرتبط با آن استفاده شده است . این تزئینات از انواع مقرنس، کاشی کاری، منبت کاری، گچ بری، حجاری ها در چارچوب اسلامی استفاده شده است.

واژه های کلیدی: فلسفه اسلامی، آرایه های اسلامی، وحدت، تزئینات معماری

1- مقدمه

معماری در جهان اسلام یکی از بزرگترین جلوه های ظهور یک حقیقت هنری در کالبد مادی بشمار می رود. از لحاظ تاریخی معماری اولین هنری بشمار می آید که توانست خود را با مفاهیم اسلامی سازگار نموده، از طرف مسلمانان مورد استقبال قرار گیرد. معماری اسلامی بعنوان یکی از موفق ترین شیوه های معماری در تاریخ معماری جهان قابل بازشناسی است. (5)

2- فلسفه معماری اسلامی

معماری جهان اسلام همان گونه که از نام بر می آید این گونه از معماری شامل معماری گستره های از جهان میشود که ما با عنوان جهان اسلام می شناسیم. معماری این کشورها تحت تاثیر ایدئولوژی اسلام در طول زمانی مشخص قرار گرفته و به همین خاطر دارای برخی ویژگیهای مشترک شدند. مولفه های به جا مانده از پیش از ظهور اسلام نشان میدهد از زمانی که انسان هنر را شناخت یعنی از هزاران سال پیش به طراحی رنگی از حیواناتی که منقرض شدند به منظور نشان دادن واقعیتها و مهارتهای خود بر روی دیوارها پرداخت . در واقع هنر پیش از زبان و ادبیات در زندگی انسان وسیله های برای برقراری ارتباط او به شمار میرفت. اما آنچه که بیشتر از دیگر هنرها توجه انسان را به خود معطوف داشت، معماری و هنرهای تجسمی بود که انسان بر روی اشیاء یا ساختمانهایی که می ساخت از هنر خود بهره مند می شد و آن را به نمایش می گذاشت. بنابراین باید میان معماری و هنر معماری تفاوت قائل شد که دو مفهوم کاملا مجزا هستند. (2)